

In memoriam

dr. Szeless István

okl. em. ny. erdőgazgató

Ausztriában, Gross-Reifling-Krippau, Steriermarkban rövid, de súlyos betegségben 1999. november 6-án örökre lehunyt szemét. A Monarchia idején Keszthelyen 1910. augusztus 18-án látta meg a napvilágot, így az ő születésnapja és a királyé ugyanazon a napon volt. Ferenc József magyar király minden évben az e napon világra jött gyermekeknek egy aranytallért ajándékozott. Az elhunyt ezt az emlékérmét nagy becsben tartotta, és rövid történetét örömmel idézte.

Nem akarunk, de nem is tudunk tőle egyszerűen búcsút venni. Ön-feláldozó apa, jó barát és kolléga, jószívű előljáró, munkaadójának kötelességteljesítő és hű alkalmazottja volt. Dr. Szeless István mint alkotó erdész a neves és nagy erdész szakemberek sorát Ausztriában és Magyarországon is növelte.

A Premontrei Gimnaziumban, Keszthelyen érettségizett, erdőmérnöki oklevelét a Soproni Főiskolán 1933-ban szerezte meg. Az „alma mater” szelleme nála nagy fává terebélyesedett, és a gyakorlati élet évtizedei alatt nemes jellembeli és értékes szakmai gyümölcsöket hozott.

Kötelező katonai szolgálatának még 1933-ban eleget tett, és gyakorlati munkáját 1934-ben Zemplén megyében, a Mailáth-féle uradalomnál kezdte meg.

Ezt követően Roth Gyula (későbbi Kossuth-díjas) professzor tanársegédje volt az Erdőműveléstan Tanszéken. Főnöke oldalán igen tevékenyen vett részt a Magyarországon 1936-ban lebonyolított II. Erdészeti Nemzetközi (Világ-) Kongresszus és az ahhoz közvetlenül csatlakozó IX. IUFRO-kongresszus előkészítésében. A világgongresszus magyar delegációjának is hivatalos tagja volt.

1937-től a Herceg Esterházy Hitbizomány erdőmérnöke, ahol először mint erdőrendező, majd Gyulajon mint beosztott erdőmérnök, később Lentiben fűrész- és fa-telepvezető és Kőszegen mint erdőgondnok dolgozott.

A háborús események következtében 1945 márciusában Ausztriába menekült, ahol a Herceg Esterházy Hitbizomány burgenlandi részében, Lackenbach-on mint erdőrendező folytatta tevékenységét. 1946. július 1-jén az uradalmat a megszálló orosz hatalom – USIA – kezelésbe vette, de 1949 februárjában dr. Szeless azonnali hatállyal elbocsátotta. Ezt követően az Osztrák Erdőbirtokosok Szövetkezeténél mint fűrész-üzemvezető Langenwang-ban kapott állást.

Az osztrák semlegességi szerződés megkötése után 1955-ben az uradalom ismét hercegi kezelésbe került, és dr. Szeless visszatérhetett mint az erdészet vezetője (28 000 ha), majd 1959-től mint jószágigazgató. Az ő vezetése és szakmai elgondolása alapján történt a háborús és az orosz rablógazdálkodástól tönkretett erdőbirtok helyrehozatalának megkezdése.

1959-ben a bécsi „Bodenkultur” Egyetemen megvédte doktori disszertációját.

1963-ban kivált az uradalomból, és először mint referens a bécsi Erdészeti Kutató Intézetnél, majd 1967-től a herceg Liechtenstein Kalwang-i erdőbirtokának erdőigazgatója.

A Wildalpe égbeszökő zord sziklái, romantikus havasai között megbúvó Kalwang-ban lévő otthonában a magyar erdészek mindig szívesen látott vendégek voltak. Nem egy egyesületi delegáció számára tette lehetővé meleg vendégszeretete a magashegységi viszonyok között folytatott többcélú erdőgazdálkodás tanulmányozását.

Gyakorlati erdőgazdaként sem hazudtolta meg ifjúkori pályakezdését, mert tudományos cikkei rendszeresen megjelentek osztrák szaklapokban. Előszeretettel foglalkozott az erdőgazdálkodás ökonómiai kérdéseivel. Munkásságával komoly szaktekintélyt vívott ki magának (és ezzel együtt a magyar erdőmérnöki címnek). Ennek is tulajdonítható, hogy nyugállományba vonulása után több tekintélyes magánuradalom is felkérte erdészeti szaktanácsadójának.

1975-ben nyugdíjba ment, de 1988-ig mint erdészeti konszultens néhány burgenlandi erdőbirtoknak szaktanácsadója volt. Egyidejűleg kis családi birtokát is nagy szeretettel és szakismerettel kezelte.

Közismert és aktív alakja volt az osztrák erdészeti közéletnek, természetesen elsősorban a Stájer Erdészeti Egyesületnek. Mindazonáltal magyarságát soha meg nem tagadta, hanem éppen ellenkezőleg: rendszeres élő, személyes kapcsolatot tartott fenn mindig hazájával, főként Sopronnal, feleségének szülővárosával.

A magyar erdészek nagyobb csoportjával valószínűleg 1998 szeptemberében találkozott utoljára, amikor az Állami Erdészeti Szolgálat nyugdíjas dolgozóinak csoportja Grosreiflingben járt Ausztria legnagyobb erdészeti múzeumának megtekintése céljából. A sors rendezésének jóvoltából ott összetalálkozhattunk szeretve tisztelt Pista bátyánkkal. Senki nem gondolta volna a Refilingerhof étteremben szellemes és kedélyes társalgása közben elfogyasztott ebéd alatt, hogy ez lesz utolsó találkozásunk. (Ezt megelőzően néhány nappal vette át vasdiplomáját Soproni Egyetemünk tanévnyitó ünnepségén.)

A sorstól gyakran nagy csapásokat kellett elviselnie, hitét az igazságban soha sem veszítette el, ismételten újra és újra kellett kezdenie, de családjá szeme előtt lebegett, akikért az életét is képes lett volna áldozni. Hőnszeretett feleségét, négy gyermekét, 12 unokáját és egy dedunokáját hagyta hátra.

Szenvedélyes vadász volt, de a természetet is imádta, meg a klasszikus zenét.

Viszontagságos élete alatt mindig talált időt arra, hogy erdészeti témákkal, problémákkal foglalkozzon, megoldásokat keressen és tanácsokat adjon. Ezt igazolják és bizonyítják azok a szakdolgozatok és cikkek, melyek az osztrák és magyar erdészeti szakirodalomban jelentek meg.

Most, amikor gondolatban végső búcsút veszünk dr. Szeless Istvántól, az utolsó kép, amelyet megőrzünk róla: nem (csak) a tudós, nem (csak) a közéleti személyiség, nem (csak) a sikeres gazdasági szakember. Hanem az a melegszívű, önzetlen, kollegiális, fegyelmezett, abszolút korrekt, szerénységében elegáns, intelligens, kellemes úriember, aki mindig példaképe lehet a magyar erdőmérnököknek.

pf – kp